

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-571/255

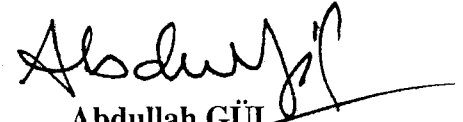
Ankara

10 / 1 / 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 27/12/2002 tarihinde kararlaştırılan "Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine Mütteallik Umumi Anlaşmaya Ek 6 Numaralı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Abdullah GÜL
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

T. D. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- Adalet
Esas Kom.	- Dışişleri
Tarih	10.1.2003 1/366
K. Md.	K.D. Bşk. 1/366
BAŞKAN	N. Dönmez

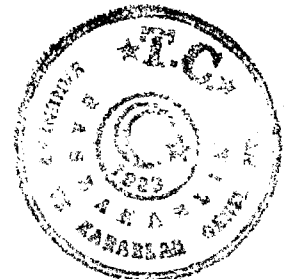
GEREKÇE

1 Kasım 1998 tarihinde yürürlüğe giren “Avrupa Konseyi’nin İmtiyaz ve Muafiyetlerine Müteallik Umumi Anlaşma’ya Ek 6 Numaralı Protokol”, Avrupa Konseyi’nin İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi’ne Ek 11 Numaralı Protokol uyarınca aynı tarihte faaliyete başlayan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin yargıçlarının görevlerini ifa etmeleri sırasında ve görevlerini ifa etmek üzere yaptıkları seyahatlerde sahip olacakları ayrıcalık ve dokunulmazlıkları düzenlemektedir.

Ülkemiz, Avrupa Konseyi’nin İmtiyaz ve Muafiyetlerine Müteallik Umumi Anlaşma’ya 7 Ocak 1960, Avrupa Konseyi’nin İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi’ne Ek 11 Numaralı Protokol’e ise 1 Kasım 1998 tarihi itibarıyla taraf olmuştur.

Avrupa Konseyi’nin İmtiyaz ve Muafiyetlerine Müteallik Umumi Anlaşma’ya Ek 6 Numaralı Protokol, Genel Anlaşma’nın yanısıra, Avrupa Konseyi Şartı’nın 40. ve Avrupa Konseyi’nin İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi’nin 51. maddelerinde esasen belirlenmiş bulunan ayrıcalık ve bağışıklıkların genişletilerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi yargıçlarına teşmilini öngörmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin, Avrupa Konseyi’nin İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi’ne Ek 11 Numaralı Protokol’ün yürürlüğe girmesi ile 1 Kasım 1998 tarihinde faaliyete geçmiş bulunduğu cihetle, anılan Mahkeme’nin yargıçları için öngörülen ayrıcalık ve dokunulmazlıkları düzenleyen Avrupa Konseyi’nin İmtiyaz ve Muafiyetlerine Müteallik Umumi Anlaşma’ya Ek 6 Numaralı Protokol’ün onaylanması önem arz etmektedir.

T/ 407

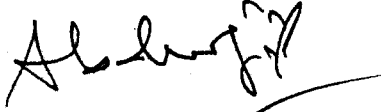
AVRUPA KONSEYİNİN İMTİYAZ VE MUAFİYETLERİNE MÜTEALLİK UMUMİ
ANLAŞMAYA EK 6 NUMARALI PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

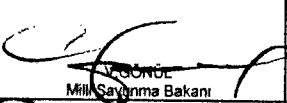
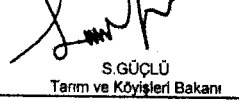
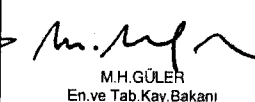
Madde 1- Avrupa Konseyi tarafından 5 Mart 1996 tarihinde imzaya açılan ve Türkiye Cumhuriyeti adına 15 Şubat 1999'da Strazburg'da imzalanan "Avrupa Konseyi'nin İmtiyaz ve Muafiyetlerine Müteallik Umumi Anlaşma'ya Ek 6 Numaralı Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

ABDULLAH GÜL
BAŞBAKAN

 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 E. YALÇINBAŞI Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 B. ATALAY Devlet Bakanı	 A. BABACAN Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı	 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı
 V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 K. AKSU İçişleri Bakanı	 Y. YAKIŞ Dışişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı
 E. MİMCU Millî Eğitim Bakanı	 Z. ERGÜZEN Bayındırlık ve İskan Bakanı	 H. ÇELİK Sağlık Bakanı V.	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köylüleri Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 H. ÇELİK Kültür Bakanı	 G. AKŞİT Turizm Bakanı	 O. FEPE Orman Bakanı	 İ. SÜTLÜOĞLU Çevre Bakanı

Dosya No.

101-571

1914

AVRUPA KONSEYİ'NİN İMTİYAZ VE MUAFİYETLERİNE MÜTEALLİK UMUMÎ ANLAŞMA'YA EK 6 NUMARALI PROTOKOL

Avrupa Konseyi'nin bu Protokol'de imzası bulunan üye ülkeleri,

4 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzalanan İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'ni (bundan böyle "Sözleşme" olarak anılacaktır) dikkate alarak;

11 Mayıs 1994 tarihinde Strazburg'da imzalanan ve denetim mekanizmasını yeniden yapılandırarak Avrupa Komisyonu ve İnsan Hakları Mahkemesi'nin yerine daimi bir Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (bundan böyle "Mahkeme" olarak anılacaktır) tesis eden Sözleşme'nin 11. Protokolü'nü (bundan böyle "Sözleşme'ye Ek 11 Numaralı Protokol" olarak anılacaktır) dikkate alarak;

Aynı zamanda, yargıçların vazifelerinin icrası esnasında Avrupa Konseyi İç Tüzüğü'nün 40. maddesi ile kendilerine sağlanan ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan yararlanma hakları olduğuna işaret eden Sözleşme'nin 51. maddesini dikkate alarak;

2 Eylül 1949 tarihinde Paris'te imzalanan Avrupa Konseyi'nin İmtiyaz ve Muafiyetlerine Müteallik Umumî Anlaşma'yı (bundan böyle "Genel Anlaşma" olarak anılacaktır) ve bunun ikinci, dördüncü ve beşinci Protokollerini gözönünde tutarak;

Mahkeme yargıçlarına ayrıcalık ve dokunulmazlıkların uygulanması için Genel Anlaşma'ya yeni bir Protokol'ün eklenmesinin yerindeliğini gözönünde tutarak;

Aşağıdaki maddeler üzerinde anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

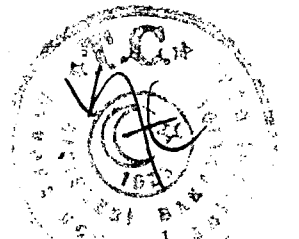
Genel Anlaşma'nın 18. maddesinde belirtilen ayrıcalık ve dokunulmazlıklara ek olarak, yargıçlara, kendisini ilgilendirdiği ölçüde, eşleri ve yetişkin olmayan çocuklarıyla ilgili olarak uygulanacak ayrıcalık ve dokunulmazlıklar, muafiyet ve tanınan kolaylıklar, uluslararası hukuka uygun olarak, diplomatik delegelere uygulandığı şekilde olacaktır;

Madde 2

Bu Protokol'ün tatbiki için "yargıç" terimi, fark gözetmeksizin Sözleşme'nin 22. maddesi gereğince seçilen yargıçları ve Sözleşme'nin 27. maddesinin 2. fıkrası gereğince ilgili Devlet tarafından atanan 'ad hoc' yargıçları içerir.

Madde 3

Yargıçlara, görevlerinin ifası sırasında tam bir söz hürriyeti ve tam bir bağımsızlık sağlamak amacıyla, görevlerinin ifası sırasında kendilerinden sâdır olacak söz, yazı veya eylemler dolayısıyla tanınan yargısal dokunulmazlık, görevlerinin son bulmasından sonra da tanınmaya devam edecektir.

Madde 4

Ayrıcalıklar ve dokunulmazlıklar, yargıçların kişisel çıkarları için değil, görevlerini bağımsız olarak yapabilmelerini güvence altına almak amacıyla verilmiştir. Yargıçların dokunulmazlıklarını kaldırmaya yetkili tek merci Mahkeme Genel Kurulu'dur; dokunulmazlığın adaletin yerine getirilmesine engel oluşturduğu ve dokunulmazlığın kaldırılmasının dokunulmazlığın tanınma nedeni olan amaca zarar vermeyeceği görüşünde olduğu bütün durumlarda, dokunulmazlığın kaldırılması Mahkeme için yalnızca bir hak değil, aynı zamanda görevdir.

Madde 5

1. Bu Protokol'ün 1, 3 ve 4. maddeleri hükümleri Mahkeme'nin Yazışleri Müdürü'ne ve Sözleşme'ye taraf Devletlere resmen bildirilen Yazışleri Müdürü Yardımcısı'na uygulanacaktır.
2. Bu Protokol'ün 3. maddesi ve Genel Anlaşma'nın 18. maddesi hükümleri Mahkeme'nin Yazışleri Müdürü Yardımcısı'na uygulanacaktır.
3. Bu maddenin 1. ve 2. paragraflarında öngörülen ayrıcalık ve dokunulmazlıklar Yazışleri Müdürü ve Yazışleri Müdürü Yardımcısı'na şahsi çıkarları için değil, görevlerinin icrasını kolaylaştırmak amacıyla tanınmıştır. Yazışleri Müdürü ile Yazışleri Müdürü Yardımcısının dokunulmazlıklarını kaldırmaya yetkili tek merci Mahkeme Genel Kurulu'dur; dokunulmazlığın adaletin yerine getirilmesine engel oluşturduğu ve dokunulmazlığın kaldırılmasının dokunulmazlığın tanınma nedeni olan amaca zarar vermeyeceği görüşünde olduğu bütün durumlarda, dokunulmazlığın kaldırılması Mahkeme için yalnızca bir hak değil, aynı zamanda görevdir.
4. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Mahkeme Başkanı'nın onayıyla, Mahkeme kaleminin diğer üyelerinin dokunulmazlıklarını Genel Anlaşma'nın 19. maddesi hükümlerini ve 3. paragraftaki hususları da dikkate alarak kaldırmaya yetkilidir.

Madde 6

1. Mahkeme'nin, yargıçların ve Mahkeme kaleminin belge ve evrakları, Mahkeme'nin faaliyetleriyle ilgili olduklarında, dokunulmazlığı haizdirler.
2. Mahkeme'nin, yargıçların ve Mahkeme kaleminin resmi yazışmaları ve diğer resmî tebligatı alıkonamaz veya sansür edilemez.

Madde 7

1. Bu Protokol,
 - a. onay, kabul veya uygun bulma kaydına bağlı olmaksızın imzalama, veya
 - b. onay, kabul veya uygun bulma kaydıyla imzalama; ve bu imzalamayı takiben onay, kabul veya uygun bulma

suretiyle Protokol ile bağlanma muvafakatlerini beyan edecek Genel Anlaşma'da imzası bulunan Avrupa Konseyi'ne üye Devletlerin imzasına açık olacaktır.

2. Onay, kabul veya uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

Madde 8

1. Bu Protokol, üç üye Devletin bu Protokol ile bağlanmaya muvafakat ettiklerini 7. maddenin veya Sözleşme'ye Ek 11 Numaralı Protokol'ün yürürlüğe girdiği tarihteki (hangisi daha sonra ise) hükümlerine göre beyan ettikleri tarihle başlayan bir aylık sürenin tamamlanmasını izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.
2. Bu Protokol, Protokol'ü daha sonra, onay, kabul veya uygun bulma kaydı olmaksızın imzalayan veya onaylayan, kabul eden veya uygun bulan Genel Anlaşma'ya taraf her Devlet için imza tarihinden veya onay, kabul veya uygun bulma belgesinin tevdi edildiği tarihten bir ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 9

1. Her Devlet, onay kaydı olmaksızın imzalama, onaylama esnasında veya daha sonraki bir tarihte, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne, bildirim yoluyla, bu Protokol'ün uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu ülke veya bu ülkelerden herhangi birinde ve Sözleşme ve Protokollerinin uygulandığı yerlerde uygulanacağını bildirebilir.
2. Protokol, bildirimde belirtilen ülke veya ülkelerde, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'nin bu bildirimi aldığı tarihten itibaren otuz gün sonra uygulamaya konur.
3. 1.fıkraya uygun olarak herhangi bir ülkeyle ilgili olarak yapılan her türlü beyan Genel Sekreterliğe yönelik bir bildirimle geri alınabilir veya değiştirilebilir. Geri alma veya değiştirme işlemi Genel Sekreter tarafından bildirimin alındığı tarihten sonraki bir aylık süreyi izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girer.

Madde 10

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Konsey üyesi Devletlere;

- a) her imzalamayı;
- b) her onay, kabul veya uygun bulma belgesinin tevdiini;
- c) Protokol'ün 8. ve 9. maddelerine göre her yürürlüğe giriş tarihini; ve
- d) Bu Protokol ile ilgili her işlem, ihbar veya bildirimi tebliğ edecektir.

Yukarıdaki hükümlerin kabulü için yetkili kılınmış aşağıda imzası bulunanlar bu Protokol'ü imzalamışlardır.

Aynı geçerlilikte İngilizce ve Fransızca iki metin halinde Avrupa Konseyi arşivlerine konacak tek nüsha olarak 5 Mart 1996 tarihinde Strazburg'da düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin her birine bu Protokol'ün aslına uygun tasdikli bir örneğini iletcektir.

